

C. Bord grondwaterbeschermingsgebied

D. Voorschriften voor inrichtingen in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones, en koude-warmteopslagvrije zones

a) Begripsbepalingen

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- AS 6700: Accreditatieschema Inspectie bodembeschermende voorzieningen met bijbehorende protocollen;
- CUR/PBV: Stichting civieltechnisch centrum uitvoering, research en regelgeving/projectbureau Plan Bodembeschermende Voorzieningen;
- CUR/PBV-Aanbeveling 51: CUR/PBV-Aanbeveling 51 Milieutechnische ontwerpcriteria voor bedrijfsriolering;
- CUR/PBV Rapport 2001-3: CUR/PBV Rapport 2001-3 Beheer bedrijfsriolering bodembescherming, uitgave 2001;
- PGS: Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen;
- PGS 15: Richtlijn PGS 15, getiteld 'Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen', zoals gepubliceerd op www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl;
- PGS 30: Richtlijn PGS 30, getiteld 'Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties', zoals gepubliceerd op www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl;
- PGS 31: Richtlijn PGS 31, getiteld 'Overige vloeistoffen: opslag in ondergrondse en bovengrondse tankinstallaties', zoals gepubliceerd op www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl.

b) Aanwijzing van categorieën van gevallen, beperkingen en voorschriften, afwijkingen en nadere eisen

NR	CATEGORIEN VAN GEVALLEN	BEPERKINGEN EN VOORSCHRIFTEN	AFWIJKINGEN EN NADERE EISEN
In alle beschermingsgebieden			
1	Zorgplicht	1. In het belang van de bescherming van het grondwater is ieder die binnen een inrichting gedragingen verricht of nalaat en die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat daardoor het belang van de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning kan worden geschaad, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden gevegd om die schade te voorkomen. Als die schade niet kan worden voorkomen moet deze zoveel mogelijk worden beperkt en ongedaan gemaakt. 2. Als zich een geval van verontreiniging of dreigende verontreiniging van bodem of grondwater voordoet, behoren tot de maatregelen bedoeld in voorschrift 1 in ieder geval dat het bevoegd gezag en de betrokken grondwateronttrekker direct worden geïnformeerd. 3. Bij oprichten of veranderen van de inrichting wordt bij de aanvraag om omgevingsvergunning of de melding Activiteitenbesluit milieubeheer een overzicht verstrekt van de bodembedreigende activiteiten en aanwezige stoffen.	
In waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden			
2	Verrichten van een bodembedreigende activiteit	In het belang van de bescherming van het grondwater worden minimaal de voorzieningen en maatregelen uit de Nederlandse Richtlijnen Bodembescherming met het hoogste CVM-nummer getroffen, waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd en voor zover in deze bijlage niet anders is bepaald.	Als de voorziening met het hoogste CVM-nummer redelijkerwijs niet kan worden gerealiseerd, kan het bevoegd gezag instemmen met een lager CVM-nummer.
3	Op- en overslaan van vloeibare of vaste schadelijke stoffen in verpakking, dan wel vloeibare of vaste afvalstoffen in verpakking	In het belang van de bescherming van het grondwater worden de bodembeschermende maatregelen en voorzieningen getroffen bedoeld in PGS 15.	In waterwingebieden wordt geen ondergrens gehanteerd.
4	Op- en overslaan van vloeibare schadelijke stoffen in ondergrondse tanks of vloeibare afvalstoffen in ondergrondse tanks	In het belang van de bescherming van het grondwater wordt voldaan aan de gestelde eisen op grond van artikel 3.30 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.	Dit voorschrift geldt voor de stoffen aangemerkt als schadelijke stoffen in titel 3.2 van de Omgevingsverordening Gelderland en waarvoor het Activiteitenbesluit milieubeheer niet al rechtstreeks geldend is.

5	Op- en overslaan van vloeibare aardolieproducten in bovengrondse tanks	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. worden de extra bodembeschermende maatregelen en voorzieningen getroffen bedoeld in paragraaf 2.5 van PGS 30. 2. wordt het onklaar maken of verwijderen van de tank gedaan volgens paragraaf 3.6 van PGS 30 en wordt de activiteit tenminste tien dagen voor aanvang van de werkzaamheden schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.	Als aan de tank een afleverinstallatie met een doorzet van 10.000 liter of minder per jaar is verbonden, zijn de voorschriften 2.5.1 en 2.5.2 van PGS 30 niet van toepassing, maar wordt in het belang van de bescherming van het grondwater voorschrift 2.4.2 van PGS 30 opgenomen. Deze uitzondering geldt niet voor tanks in een waterwingebied.
6	Op- en overslaan van vloeibare schadelijke stoffen, uitgezonderd vloeibare aardolieproducten, in bovengrondse tanks of vloeibare afvalstoffen in bovengrondse tanks	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. worden de extra bodembeschermende maatregelen en voorzieningen getroffen bedoeld in voorschrift 3.36.1 van BRLk 903/08. 2. wordt het onklaar maken of verwijderen van de tank gedaan volgens PGS31 en wordt de activiteit tenminste tien dagen voor aanvang van de werkzaamheden schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.	
7	Op- en overslaan van vloeibare drijfmest	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. wordt een mestfoliebassin of mestzak aangelegd in overeenstemming met artikel 3.68 van de Activiteitenregeling milieubeheer. 2. wordt een extra onderfolie aangelegd. 3. wordt tussen de twee folies of tussen de mestzak en de folie een drainagesysteem aangelegd dat aansluit op een inspectieput. 4. wordt het functioneren van de inspectieput een keer per vijf jaar gecontroleerd als een volgens het BRL2342 gecertificeerde folie is toegepast en een keer per tweeënhalf jaar als een volgens het BRL2342 niet gecertificeerde folie is toegepast.	In waterwingebieden is deze activiteit niet toegestaan.
8	Opslaan van vaar-, vlieg- of motorvoertuigen of onderdelen daarvan	In het belang van de bescherming van het grondwater wordt gehandeld conform de NRB2012, deel 3, bijlage 1, paragraaf 3.1: Op- en overslag stortgoed.	In waterwingebieden is deze activiteit niet toegestaan.
9	Gebruik van vloeibare aardolieproducten of andere schadelijke stoffen ten behoeve van het productieproces (in ruime zin)	In het belang van de bescherming van het grondwater wordt gehandeld conform de NRB2012, deel 3, bijlage 1, hoofdstuk 4: Procesactiviteiten / procesbewerkingen.	
10	Tot stand brengen, hebben of gebruiken van leidingen ten behoeve van het transport van afvalwater (bedrijfsriolering)	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. wordt een nieuwe of gerenoveerde bestaande leiding voor het transport van afvalwater bij inrichtingen vloeistofdicht ontworpen volgens Aanbeveling 51 CUR/PBV, onderhouden en geïnspecteerd op vloeistofdichtheid volgens AS 6700	Dit voorschrift geldt alleen als schadelijke stoffen via de bedrijfsriolering worden afgevoerd en geldt niet voor rioolsystemen uitsluitend voor de afvoer van schoon hemelwater of schoon koelwater, dat wil zeggen hemelwater of koelwater dat op het riool wordt geloosd zonder dat daar stoffen aan zijn toegevoegd.

		of wanneer dat niet mogelijk is volgens CUR/PBV Rapport 2001-3. - wordt een bestaande leiding voor het transport van afvalwater bij inrichtingen volgens NEN 3399:2015 Buitenriolering – Classificatiesysteem bij visuele inspectie van objecten / NEN 3398:2015 Buitenriolering – Onderzoek en toestandsbeoordeling geïnspecteerd op gebreken: - binnen tien jaar na ingebruikname; - eenmaal per vijf jaar na de onder a. genoemde inspectie. - voldoet een bestaande leiding die wordt afgekeurd, zo snel mogelijk maar uiterlijk binnen zes maanden aan NEN 3399:2015 Buitenriolering – Classificatiesysteem bij visuele inspectie van objecten / NEN 3398:2015 Buitenriolering – Onderzoek en toestandsbeoordeling.	
11	Tot stand brengen, hebben of gebruiken van wegen, parkeerterreinen of andere terreinen voor gemotoriseerd verkeer	In het belang van de bescherming van het grondwater: - wordt een terrein dat openstaat voor gemotoriseerd verkeer voorzien van een aaneengesloten verharding. - wordt een weg, parkeerplaats of een ander terrein voor transportmaterieel evenals plaatsen waar handelingen plaatsvinden met schadelijke stoffen voorzien van een vloeistofdichte verharding. - ligt een weg, parkeerplaats of een ander terrein dat openstaat voor gemotoriseerd verkeer afwaterend naar één of meer afvoerputten die uitmonden op de riolering of op een andere voorziening voor de inzameling of transport van afvalwater aangesloten op een doelmatig werkende zuiveringsvoorziening of een zuiveringstechnisch werk. - voldoet de kwaliteit van het via een zuiveringsvoorziening te lozen afstromend hemelwater aan de streefwaarden voor ondiep grondwater volgens bijlage 1 bij de Circulaire bodemsanering 2009, zoals gewijzigd op 3 april 2012 en wordt de activiteit tenminste tien dagen voor aanvang van de werkzaamheden schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag. - wordt het functioneren van de voorzieningen, bedoeld in lid 3 en 4 regelmatig gecontroleerd.	Voor een parkeergelegenheid met maximaal vier parkeerplaatsen of wanneer wordt voldaan aan de voorschriften uit onderdeel E van deze bijlage zijn de voorschriften 1 tot en met 5 niet van toepassing. Als het bepalen van de kwaliteit van het te lozen water volgens het bevoegd gezag redelijkerwijs niet mogelijk is, kan gebruik worden gemaakt van bodem en grondwatermonitoring om de werking van de voorziening te controleren met het door bevoegd gezag goedgekeurd monitoringsplan. Onder transportmaterieel wordt verstaan vrachtwagens, tankauto's, bussen en dergelijke.
12	Toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie	In het belang van de bescherming van het grondwater: worden geen IBC-bouwstoffen toegepast;	In waterwingebieden zijn de toepassingen als bedoeld in de voorschriften 2, onder b, c, en d niet toegestaan.

		2. is de toepassing van grond of baggerspecie slechts toegestaan: - als de kwaliteit van de grond of baggerspecie de achtergrondwaarde niet overschrijdt; - als op grond van het Besluit bodemkwaliteit op of in de bodem grond wordt toegepast met de kwaliteitsklasse wonen of baggerspecie afkomstig uit het grondwaterbeschermingsgebied met de kwaliteitsklasse wonen; - als op grond van het Besluit bodemkwaliteit in oppervlaktewater grond of baggerspecie wordt toegepast afkomstig uit het grondwaterbeschermingsgebied met de kwaliteitsklasse A; - als op grond van het Besluit bodemkwaliteit wordt toegepast in een omvang van meer dan 5000 kubieke meter en wordt aangetoond dat de risico's op verontreiniging van het grondwater voor de drinkwaterwinning niet toenemen, de grond of baggerspecie afkomstig is uit het grondwaterbeschermingsgebied en de kwaliteit daarvan de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen of de kwaliteitsklasse A niet overschrijdt; of - als sprake is van verspreiding van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen op grond van het Besluit bodemkwaliteit.	
13	Verrichten van mechanische ingrepen in de bodem	In het belang van de bescherming van het grondwater: - wordt het oprichten, in exploitatie nemen of hebben van boorputten gedaan in overeenstemming met de voorschriften onder F van deze bijlage. - wordt het uitvoeren of hebben van grond- of funderingswerken op een diepte van 3 meter of meer onder het maaiveld gedaan in overeenstemming met de voorschriften onder F van deze bijlage.	In waterwingebieden wordt het uitvoeren of hebben van grond- of funderingswerken op een diepte van 2 meter of meer onder het maaiveld gedaan in overeenstemming met de voorschriften onder F van deze bijlage
14	Installeren van een bodemenergiesysteem of geothermiesysteem	In het belang van de bescherming van het grondwater is het niet toegestaan om een bodemenergiesysteem of geothermiesysteem te installeren.	
In boringsvrije zones en koude-warmteopslagvrije zones			
15	Verrichten van mechanische ingrepen in de bodem	In het belang van de bescherming van het grondwater:	

		1. wordt het oprichten, in exploitatie nemen of hebben van boorputten gedaan in overeenstemming met de voorschriften onder F van deze bijlage. 2. wordt het uitvoeren of hebben van grond- of funderingswerken op een diepte van 3 meter of meer onder het maaiveld gedaan in overeenstemming met de voorschriften onder F van deze bijlage.	
16	Installeren van een bodemenergiesysteem of geothermiesysteem	In het belang van de bescherming van het grondwater is het niet toegestaan een bodemenergiesysteem of geothermiesysteem te installeren.	Een bodemenergiesysteem of geothermiesysteem is toegestaan als boven het voor de drinkwaterwinning bestemde grondwater een beschermende kleilaag of andere slecht doorlatende laag is gelegen en door de onder nummer 14 bedoelde handelingen die kleilaag niet wordt doorboord.
17	Lozen van koelwater, afvalwater of overige vloeistoffen zwaarder dan water	In het belang van de bescherming van het grondwater is het niet toegestaan een lozing op of in de bodem uit te voeren van koelwater, afvalwater dan wel overige vloeistoffen, waarin vloeibare stoffen voorkomen die zwaarder zijn dan water.	Dit voorschrift geldt niet in een boringsvrije zone.
18	Op- en overslaan van vloeibare of vaste schadelijke stoffen in verpakking, dan wel vloeibare of vaste afvalstoffen in verpakking, mits in vloeibare vorm zwaarder dan water	In het belang van de bescherming van het grondwater worden voor vloeibare stoffen zwaarder dan water de bodembeschermende maatregelen en voorzieningen getroffen bedoeld voor vloeibare stoffen in PGS 15.	Dit voorschrift geldt niet in een boringsvrije zone.
19	Op- en overslaan van vloeibare schadelijke stoffen zwaarder dan water, uitgezonderd vloeibare aardolieproducten, in ondergrondse tanks of vloeibare afvalstoffen zwaarder dan water in ondergrondse tanks	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. wordt de bodem gemonitord op de aanwezigheid van de stoffen die zijn opgeslagen, door het nemen van grondwatermonsters volgens voorschriften 4.5.10 tot en met 4.5.12 van PGS 28 en het Activiteitenbesluit milieubeheer, waarbij de bemonstering en analyse geschiedt door een bedrijf dat daartoe beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit. 2. worden de bodembeschermende maatregelen en voorzieningen getroffen volgens voorschrift 1.5.1 van de BRLk 903/08 met de herkeuringstermijnen van voorschrift 11.8.2 van de BRLk 903/08. 3. wordt het onklaar maken of verwijderen van de tank gedaan volgens PGS28, paragraaf 3.7.	Dit voorschrift geldt niet in een boringsvrije zone.
20	Op- en overslaan van vloeibare schadelijke stoffen zwaarder dan water, uitgezonderd vloeibare aardolieproducten, in bovengrondse tanks of vloeibare afvalstoffen zwaarder dan water in bovengrondse tanks	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. wordt volledig gesloten procesapparatuur of procesapparatuur met geïntegreerde lekdetectie toegepast. 2. vindt opslag en productieproces vrij van de grond plaats boven een vloeistofdichte vloer of voorziening.	Dit voorschrift geldt niet in een boringsvrije zone.

21	Gebruik van vloeibare aardolieproducten of andere vloeibare stoffen zwaarder dan water, ten behoeve van het productieproces in ruime zin	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. wordt volledig gesloten procesapparatuur of procesapparatuur met geïntegreerde lekdetectie toegepast. 2. vindt opslag en productieproces vrij van de grond plaats boven een vloeistofdichte vloer of voorziening.	Dit voorschrift geldt niet in een boringsvrije zone.
22	Tot stand brengen, hebben of gebruiken van leidingen ten behoeve van het transport van vloeibare stoffen zwaarder dan water, uitgezonderd afvalwater (productleidingen)	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. worden leidingen zodanig aangelegd en onderhouden dat het gehele stelsel blijvend vloeistofdicht is. 2. worden leidingen voor ingebruikname en vervolgens om de vijf jaar geïnspecteerd op vloeistofdichtheid.	Dit voorschrift geldt niet in een boringsvrije zone. Als het minder risicovolle leidingen betreft, geldt voor de frequentie van de inspectie een periode van tien jaar.
23	Tot stand brengen, hebben of gebruiken van niet eerder genoemde werken om vloeibare stoffen zwaarder dan water te vervoeren, te bergen, over te slaan of te storten	In het belang van de bescherming van het grondwater: 1. worden voorzieningen aangebracht welke blijvend voorkomen dat schadelijke stoffen in de bodem kunnen komen en wordt een regelmatige controle uitgevoerd ten aanzien van het functioneren van deze voorzieningen. 2. worden vloeistoffen afkomstig van verhardingen zodanig afgevoerd dat deze niet in de bodem terecht kunnen komen.	Dit voorschrift geldt niet in een boringsvrije zone.

E. Algemene voorschriften voor afstromend hemelwater in grondwaterbeschermingsgebieden

Algemene voorschriften voor lozing van afstromend hemelwater van wegen, spoorwegen, parkeerplaatsen en andere verhardingen en terreinen voor gemotoriseerd verkeer in grondwaterbeschermingsgebieden als bedoeld in artikel 3.19, vierde lid, van de Omgevingsverordening Gelderland en voorschrift 10 van onderdeel D van deze bijlage.

Voorschriften:

1. Voor het afvoeren van afstromend hemelwater al dan niet afkomstig van verhardingen dienen zodanige maatregelen te worden genomen of voorzieningen te worden aangebracht dat deze vloeistoffen de bodem niet kunnen verontreinigen;
2. Ten aanzien van het functioneren van maatregelen en voorzieningen, als bedoeld onder 1, moet een regelmatige controle worden uitgevoerd.

Aan voorschrift 1 wordt in ieder geval voldaan als:

- a. een weg, parkeerplaats of ander terrein voor gemotoriseerd verkeer gedurende beperkte tijd en in beperkte mate wordt gebruikt voor parkeren, geen handelingen plaatsvinden met schadelijke stoffen en de hieronder genoemde maatregelen en voorzieningen worden uitgevoerd;

Soort parkeergelegenheid	Maatregelen en voorzieningen
Parkeercapaciteit tussen 4 en 15 gemotoriseerde voertuigen Frequentie: maximaal 10 dagen parkeren per jaar (incl. evenementen)	absorptiemateriaal aanwezig; eventuele verontreiniging direct opruimen; na afloop verslag maken a.d.h.v. checklist > toezichthouder maakt format voor checklist.
	absorptiemateriaal aanwezig;

Parkeercapaciteit tussen 15 en 100 gemotoriseerde voertuigen Frequentie: maximaal 10 dagen parkeren per jaar (incl. evenementen)	eventuele verontreiniging direct opruimen; na afloop verslag maken a.d.h.v. checklist; onder toezicht parkeren.
Parkeercapaciteit tussen 4 en 15 gemotoriseerde voertuigen Frequentie: tussen 10 en 100 dagen parkeren per jaar (incl. evenementen)	bord met telefoonnummer Provincieloket; eventuele verontreiniging direct opruimen; 1 x per maand verslag maken a.d.h.v. checklist.
Parkeercapaciteit meer dan 100 gemotoriseerde voertuigen Frequentie: maximaal 5 dagen per jaar	absorptiemateriaal aanwezig; eventuele verontreiniging direct opruimen; na afloop verslag maken a.d.h.v. checklist; professionele begeleiding bij parkeren.

- b. het afstromend hemelwater wordt geloosd op of in de bodem buiten het grondwaterbeschermingsgebied of in een oppervlaktewaterlichaam buiten het grondwaterbeschermingsgebied;
- c. aantoonbaar geen verontreiniging van de bodem en het grondwater wordt verwacht vanwege de opbouw van de bodem waarop of waarin het afstromend hemelwater wordt geloosd, de kwaliteit van de bodem en het grondwater periodiek wordt gecontroleerd en gepaste maatregelen worden getroffen om ingeval van verontreiniging deze ongedaan te maken; of
- d. een weg, parkeerplaats of ander terrein voor gemotoriseerd verkeer afwaterend ligt naar een afvoer aangesloten op de riolering of een andere voorziening voor de inzameling of het transport van afvalwater naar een doelmatig werkend zuiveringstechnisch werk of een andere zuiveringsvoorziening. Na een zuiveringsvoorziening voldoet de kwaliteit van het te lozen afstromend hemelwater aan de streefwaarden van ondiep grondwater zoals opgenomen in de Circulaire bodemsanering respectievelijk de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 36 en 37 van de Wet bodembescherming.

Aan voorschrift 2 wordt in ieder geval voldaan als:

- a. een door het bevoegd gezag goedgekeurd meetplan wordt uitgevoerd voor het controleren van de kwaliteit van de bodem en het grondwater; of
- b. een door het bevoegd gezag goedgekeurd meetplan wordt uitgevoerd voor de toetsing van het correct functioneren van de zuiveringsvoorziening, met informatie over het analyseprogramma.

F. Algemene voorschriften voor mechanische ingrepen in de bodem

Algemene voorschriften voor mechanische ingrepen in grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en koude-warmteopslagvrije zones als bedoeld in artikel 3.17, derde lid, van de Omgevingsverordening en voorschriften 12 en 14 van onderdeel D van deze bijlage.

Voorschriften:

1. Verontreiniging van de bodem of het grondwater kan tijdens de ingreep niet plaatsvinden.
2. De mate van doorlaatbaarheid van de weerstand biedende lagen is na de ingreep niet groter dan daarvoor.
3. Tijdens het gebruik en bij het tijdelijk niet gebruiken van een boorgat worden voorzieningen getroffen die voorkomen dat schadelijke stoffen via het boorgat in de bodem kunnen komen.
4. Bij het buiten gebruik stellen van een peilbuis of pompput of bij beëindiging van de werkzaamheden wordt het boorgat of de ontgraving afdoende afsluitend aangevuld.
5. Een geohydrologisch rapport met daarin de te verwachten bodemopbouw, waaronder de watervoerende pakketten en scheidende lagen, is beschikbaar.

Ten aanzien van boorputten geldt het volgende:

Aan voorschrift 1 wordt in ieder geval voldaan als:

- a. het voor de boring toe te passen werkwater of spoelwater van drinkwaterkwaliteit is of niet-verontreinigd grondwater betreft;
- b. voor het aanmaken van boorspoeling klei of bentoniet wordt toegepast. Het toepassen van andersoortige anorganische of organische hulpstoffen is niet toegestaan, uitgezonderd natriumhydroxide voor het reguleren van de zuurgraad; en

- c. bassins, suppletiebakken en tanks voor de opslag van werkwater, spoelwater of boorspoeling geen schadelijke stoffen bevatten.

Aan voorschrift 2 wordt in ieder geval voldaan als:

- a. de aanwezigheid van slecht doorlatende lagen is vastgesteld aan de hand van een profielopname van de doorboorde grondkolom. Als de boormethode dit onvoldoende nauwkeurig mogelijk maakt, wat bijvoorbeeld het geval is bij toepassing van spuit- of roterende boormethoden, dient het profiel door middel van een geofysisch boorgatonderzoek te worden vastgesteld; en
- b. een boorgat zo snel mogelijk na het boren of tijdens het plaatsen van een peilbuis of putfilter wordt opgevuld. Daarbij dienen de slecht doorlatende lagen in het profiel van een halve meter boven tot een halve meter onder deze lagen te zijn afgedicht met klei, bijvoorbeeld expanderende of zwelklei.

Aan voorschrift 3 wordt in ieder geval voldaan als:

een in het boorgat geplaatste peilbuis of putfilter aan de bovenzijde wordt beschermd met een afsluitbare straatpot of putdeksel.

Aan voorschrift 4 wordt in ieder geval voldaan als:

- a. een peilbuis of putfilter zo snel mogelijk na het buiten gebruik stellen van de put wordt opgevuld. De zandvang en het filtergedeelte worden afgedicht met grof grindzand of grind;
- b. het boorgat of de buis van 0 tot 5 meter beneden het maaiveld wordt afgedicht met klei, bijvoorbeeld expanderende klei of zwelklei;
- c. slecht doorlatende lagen in het profiel van een halve meter boven tot een halve meter beneden deze lagen worden afgedicht met zwelklei of expanderende klei. Indien een profielopname ontbreekt, moeten peilbuizen en putfilters volledig worden opgevuld met deze klei; en
- d. in het opvul- of afdichtingsmateriaal geen schadelijke stoffen voorkomen in concentraties boven de streefwaarden van grond zoals opgenomen in bijlage 1 bij de Circulaire bodemsanering.

Ten aanzien van grond- of funderingswerken geldt het volgende:

Aan voorschrift 1 wordt in ieder geval voldaan als:

- a. bij het toepassen van retourbemaling aan het terug te pompen water geen schadelijke stoffen worden toegevoegd;
- b. bij het injecteren in de bodem de te injecteren vloeistoffen niet schadelijk zijn;
- c. voor het inbrengen van palen worden gebruikt:
 - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet,
 - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is, grondverdringend wordt ingebracht en niet wordt getrokken, of
 - iii. boor- of schroefpalen, als wordt aangetoond dat de paalsystemen genoemd onder a en b op de betreffende locatie niet toepasbaar zijn;
- d. voor het aanbrengen van een damwand of diepwand:
 - i. het materiaal van de damwand of diepwand geen verontreiniging van de bodem of het grondwater kan veroorzaken, en
 - ii. de gebruikte (dik)spoeling en vulvloeistoffen niet bestaan uit schadelijke stoffen, maar bijvoorbeeld uit bentoniet, kleicementmengsels of beton; en
- e. voor het aanbrengen van een scherm het materiaal van de platen, vliezen of folie niet bestaat uit schadelijke stoffen, maar bijvoorbeeld uit kunststoffolie HDPE al of niet in combinatie met bentoniet.

Aan voorschrift 2 wordt in ieder geval voldaan als:

de grond uit de ontgraving zoveel mogelijk op dezelfde plaats wordt teruggebracht in de ontgraving, zodat de slecht doorlatende bodemlagen die zijn doorboord weer afsluitend of weerstand biedend worden gemaakt.

Aan voorschrift 4 wordt in ieder geval voldaan als:

bij het verwijderen van een damwand, diepwand of scherm geen schadelijke stoffen worden toegepast.